

Веселка КОЛЕВА

КРЪЩЕНИЕ

Не ме питай – дали те обичам, Свищов,
нали знаеш, че аз те обичам
и нося взаимната наша любов,
която към Дунава тича.
Събувам сандали, потапям снага
за своето водно кръщение,
реката свещена отмива греха
и всичко у мен се променя.
Аз вече съм храм на Святия дух
и идва ми сила „свише”,
не беше напразно моето раждане тук,
твоят дух стана мой утешител.
И води ме днес за красиви неща,
ходатайства за мен и подкрепя,
твоят дух върши с мен още куп чудеса,
животворен е, пие се с шепи.
Не ме питай – дали те обичам, Свищов,
нали знаеш, че аз те обичам,
ти си дух изцелителен в моя живот,
Бог го даде по равно за всички!

ХЛЯБ

В моя дом, не помня хляб да се хвърля –
дълъг е, труден е пътят до него,
сееш надежда колкото зрънце,
а тя към земя и небо те тегли.
Студ я пронизва, слънце я жари,
жътвата идва с рояк светулки,
някой разказва за Крали Марко,
да придобием сила за утре.
Слънце изгрява, падат ръкойки,
вятър отвява плява от жито,
а мелничарят бърза, защото
утре за хляба всеки ще пита.
Хляб се отчупва с три божи пръста,
без него нищо свято не става
и човек с тия пръсти се кръсти,
благословен да е, българи, хляба!

И СЛЕДВАМ СВОЯТА ПЪТЕКА...

От детството си още знаех –
не съм от този Божи свят!...
И търсех другия – в безкрая
на собствената си душа.
Там божието ме сродява
с подобните души на мен,
не да отнемам, а да давам
и в бедността – благословен
да е денят ми, да съм силна
в нещастieto, в немошта.
Щом в трудностите съм щастлива,
велика в мен е любовта.
Тя дава своя шанс на всеки,
не е от поза, няма грим.
И следвам своята пътека,
във тоя свят необясним.
И знам, че за добро е всичко,
без ропот нося своя кръст.
И само Бог да ме обича –
такава съм, каквато съм!

ИСКРИ

СТРАНИЦИ ЗА ПРАВОСЛАВИЕ И КУЛТУРА. Брой 55, окт.-ноември, 2023 г.

СЛОВОТО ВЪЗКРЪСВА С ВСЯКА НОВА ИСТИНСКА КНИГА

Когато завее вихрушката, снегът затрупа
всичко, а на ясното, ледно небе изгреят зимните
звезди, не ти остава нищо друго, освен да седнеш
до бумтящата печка и да зачетеш нещо; да го
зачетеш и да го прочетеш... и после – друго, и
друго. Ако и да нямаме много достойнства, то
поне книги имаме. Ние сме народ словесен,
ословесен (логосен), ще рече – умен, на словото.
Ословесили сме много други племена и народи и
знаем, че то, словото, възкръсва с всяка истинска
нова или стара, преиздадена книга. И когато
навън зафучи зимата и не можеш да се шураш
след налудничавите си идеи и мечти, идва най-
хубавото време, имаш време да наваксаш
пропуснатото, да поправиш грешката, т.е. да
прочетеш малко от великото ни книжовно
наследство, да се сдобиеш с богатство, да
обогатиш душата си: само тя на тоя свят не остава
тленни следи: в пръстта има всякакви кости,
откриваме ги всред пепелта, но няма на тоя свят
скелет, кости от душа. Казал го е великият
писател Йордан Радичков. Казал го е, но някой
трябва да го прочете, да го усети, да го осмисли,
да му повярва или пък да се възхити от изказаната
категорична очевидност, защото днес и това не се
случва често. Гледат те, и те лъжат право в очите.

И най-хубаво е, разбира се не за всички, ако
заедно със снежната фъртуна, някъде из високите
заснежени върхари, из непреходния елов лес, се
запилеят и електричеството, и интернеактивният сигнал.
И това взе че се случи наскоро. „О, ужас!!! Как ще отсъс-
тваме от фейса за няколко часа?!“ – си казаха някои.

Един учител, някога старшинка от армията, ми сподели, че точно тогава, в институцията събрал децата в една стая, запалили пригодената за извънредни ситуации камина, извадил булгарината, все по-рядко имал време да свири на нея, но този път не спирал половин час, докато цепениците пукали и разпръсвали естествената топлина на живо-горящото дърво... И знаете ли какво станало? – всички заспали; и спали непробудно като в приказките – цели дванайсет часа, както никога, такова спокойствие ги налегнало. А когато се събудили, децата били радостни и спокойни.

Тривиална е сентенцията, че докато печелим, не знаем какво губим; колкото тривиална, толкова и вярна. Има истини, осъзнавани от човека на младини. До други се стига на средна възраст, но най-трудно се изоставят амбициите и мечтите от този свят, задоволяването на потребностите и лъжовното чувство за контрол над живота. С всички тях човек се прощава чак на преклонна възраст. И тогава започват да го радват неща като бистрот на кладенче сред вековната букова гора, жабчето, размътило водата, и стадото диви коне, дето пасе кротко наоколо; започват да го трогват неочаквано зазвучалата песен по радиото или някое изречение от три-четири думи, не повече, защото мъдростта не е многословна, а многословието е само гарнитурата на основното ястие.

Когато се озovesх извън водовъртежа, извън спиралата на двайсет и първи век, извън собствената си стационарна орбита, в чиито център е азът, извън бързото течение на реката и безконечното житейско състезание, когато осъзнаеш, че остаряваш и не си вече за там... има два варианта: или съдбата те изхвърля и ти го приемаш с благодарност, или трябва сам да се оттеглиш. Ако

е време да направиш второто и не го сториш, загубен си. Тогава ще живееш по принуда, и вероятно – не много дълго, а не по желание. Всеки остарява по различно време: един по-рано, друг по-късно. Важно е обаче да усетиш кога започваш да остаряваш, защото от този момент времето за теб започва да тече много по-бързо, отколкото си мислиш. И ако се залъгваш, че не е така, то просто ще преживееш отредените ти дни в заблуда, лишен от радостта на живота.

Ние всички издигаме различни знамена, приобщаваме се към някакви идеи, позиции, вяра... Принадлежността ни към спасителната Христова църква, поне за нас, православните християни, винаги е била и си остава наша най-голяма гордост и достойнство, несравними с нищо друго в света. Нашата съпричастност към небесното домостроителство и враждането в него със собствени сили е великата и докрай неразгадана тайна и цел на живота ни. Някои зидат с камъни, други слагат съчки, а трети, както казва ап. Павел, прилепват кирпич или обикновена глина... доста от нас отнасят там сламки, но и те са важни, защото са много, а сламата споява всичко. Често земните постижения и връчените награди въобще не съответстват на някакви достойни дела по Божието домостроителство, по съзиждането на Църквата, не призовават към трудо-съпричастност на Божията нива; дори зоват към обратното: към безверие, към безпамятност, към деградация и разпад на здравите основи на Божия дом, най-вече този, издиган в душата на човека... и той наистина се разгражда в модерното ни съвремие. Докато из градове и села се строят църкви, то мнозина от нашите писатели, преподаватели и учени все още са далече от всякаква църковност. Отсъствието на тази принадлежност, като гарант и смисъл на всяко човешко

постижение, приемането на Логоса (Словото) като единствен извор на мъдрост, величието на благодатта – като основно средство за борба със злото, и нравствената чистота, вследствие на молитвата и постът, защото само чрез тях „излиза“ злото от нашия свят...: всичко това не се открива всред теориите на нашите модерни науки, а най-вече липсва в съзнанието на мнозина от съвременните идеолози на образователни реформи. Това означава, че и за напред тези постулати ще липсват от нашите училищни програми и образователни класно-урочни системи. Не трябва да бъде така; всред идните поколения повечето хора по един или друг начин ще запълнят този духовен вакуум. Интернеактивните технологии заразяват съзнанието, настъпва изкуственият интелект. Докато в скандинавските страни вече замениха таблетите и телефоните на учениците с хартиени издания, предимно с класическа художествена литература, като им оставиха само един час за пребиваване в нета, то у нас в момента се налага използването на дигитални раници!?! „А ние станяхме хора, защото четяхме книги“, както казваше един многоуважаван от мен професор. Всички знаем името на Джани Родари, известният разказвач на приказки, а всички четящи (летящи) хора знаят, че приказката не е за подценяване. И библейските притчи са приказки, взети от бита на хората в своето си време, а някои от тях дори са „по действителен случай“. През 1980 г. Джани Родари пише „Машина за домашни“, нека да си я припомним!“

***
„Един ден на нашата врата почука странен тип: смешно човече, ви казвам, високо колкото две кибритени клечки.

ТРЕТИ МАРТ – ЕМОЦИОНАЛНА И НЕЗАЛИЧИМА СТРАНИЦА ОТ БЪЛГАРСКАТА ИСТОРИЯ

От бр. 54

Петстотин години българската държава отсъства от европейската карта, а в края на робството, нашите съседки с по-лека съдба, вече имат своите силни политически съюзници; Сърбия е подкрепяна от Австро-Унгария, а Гърция – от Великобритания. Те всички най-малко се интересуват от съдбата на все още поробена България, дори поддържайки отношения с Турската държава, точат зъби за нейните земи на балканите, и чакат с нетърпение нейното оттегляне. България е сама в своята борба за независимост и свобода. Нейното население е зверски клано и избивано през всички периоди на робството, особено сега, около средата на 19 в. Повечето ни духовни будители виждат спасение в единствената ни близка държава, в нашите православни братя на изток, руснаците, наричани с топлите, изразяващи близост и надежда, имена „Братушки“ и „Дядо Иван“.

Малко по-рано се постига дългоочакваната и желана от народа църковна независимост. До този момент се стига трудно. След като в

Османската империя и извън нея, извършваните зверства получават силен отзвук, за което стана дума в началото, турската власт разбира, че е дошло време да даде известна

които до този момент са били силно ограничавани и представлявани от гръцкото духовенство.

Желанието на българите да имат собствена църковна власт се изразява най-напред в Скопие, а по-късно почти във всички части на България: Мизия с Добруджа, Тракия и Македония.

Така през 1870 г. султан Абдул Азис издава ферман, с който узаконява българската църковна йерархия, като освен това тя е призната и за официален

представител на българската нация в Османската империя. Както е известно, границите на възстановената българска църква обхващат всички територии, където живеят българи на езиковия принцип на самоопределянето.

Така в продължение на няколко години в диоцеза на българската екзархия влизат не само изброените във фермана епархии, а и всички останали, където преобладаващото население е българско.

Ферман на султан Абдул Азис за узаконяване на Българската Екзархия

свобода на българския етнос, който до този момент е безправен православен миллет. Това, което султанът е склонен да даде на своите български

поданици не е никак малко: той им възвръща религиозните права,

Абдул Азис (1861-1876)